

papierowy
ż u r a w

Internetowy Magazyn
Polskiego Haiku
nr 1/2023 (6)

- Małgorzata Bobak-Końcowa
- Marta Chociłowska
- Henryk Czempiel
- Andrzej Dembończyk
- Daria Dziedzic • Jerzy Garus
- Mariola Grabowska
- Maciej Faliński
- Małgorzata Formanowska
- Konrad Iwański • Adam Kajzer
- Jolanta Kajzer • Robert Kania
- Wiesław Karliński • Krzysztof Kokot
- Artur Lewandowski
- Krzysztof Macha • Ludwika Majewska
- Urszula Marciniak • Ewa Moskaliak
- Michał Nizgorski
- Halina Ewa Olszewska
- Regina Olszówka
- Anna Plaskowska
- Sława Sibiga • Irena Szewczyk
- Tomasz Szymczak • Anna Tłałka
- Zuzanna Truchlewska
- Małgorzata Wielgosz • Ernest Wit
- Rafał Zabratyński • Oliwia Zarzycka

NAGRODA POETYCKA IM. EWY TOMASZEWSKIEJ

za 2018

spóźniony pociąg
kręcą się po peronie
zmarznięte liście

*Krzysztof Marek Macha
Papierowy Żuraw 1/2018 (1) Jesień-Zima*

autumn fog –
suddenly in front of me
a cathedral

*Małgorzata Formanowska
World Haiku Review – March 2018, Haiku of
Merit*

NAGRODA POETYCKA IM. EWY TOMASZEWSKIEJ

za 2019

sumi-e
spod pędzla wyptywają
karpie koi

Andrzej Dembończyk
Wytrych nr 3(18), wrzesień 2019

under the ice
growing murmuring
of the stream

Jolanta Kajzer
73rd Basho Memorial English Haiku Contest
2019 – honorable mention

NAGRODA POETYCKA IM. EWY TOMASZEWSKIEJ

za 2020

bezgłośnie
poprzez szczelinę w chmurach
światłospad

Rafał Zabratyński
Papierowy Żuraw nr 1/2020 (4)

the blues
the mirror behind the bar
reflects Autumn

Marta Chociłowska
74th Basho Memorial English Haiku Contest
2020

NAGRODA POETYCKA IM. EWY TOMASZEWSKIEJ

za 2021

lokalny pociąg
gdzieś za trzecią stacją
zapach bzu

Wiesław Karliński
V Ogólnopolski Konkurs Haiku Wiśnie
i Wierzby 2021, wyróżnienie

mother's passing
I bury myself
in a pile of leaves

Ernest Wit
Autumn Moon Haiku Journal, Volume 5:1,
Autumn/Winter 2021

NAGRODA POETYCKA IM. EWY TOMASZEWSKIEJ

za 2022

bezwietrznie
łabędź rozpina
niebo w stawie

Rafał Zabratyński
Papierowy Żuraw nr 1/2022 (5)

full moon
let it be as it is
so huge

Adam Kajzer
The 2nd Oku-no-hosomichi Soka Matsubara
International Haiku Competition (ogł. 2022) –
Outstanding Haiku

WYBÓR REDAKCJI

droga do domu
kluczy między drzewami
jesienny wiatr

Mariola Grabowska

opadłe liście
nakładają się na siebie
warstwy czasu

Ernest Wit

jesienny zmierzch
gawron na gałęzi
traci kontrast

Rafał Zabratyński

HAIKU I HAIGA WEDŁUG PÓR ROKU

otwarte okno
co widzi tej wiosny
stara kobieta

Anna Plaskowska

majowy ranek
jak pięknie rozkwita
jej uśmiech

Andrzej Dembończyk

zapada zmrok
w Dzień Matki na cmentarzu
ja i ćma

Artur Lewandowski

polna droga
dokąd nas prowadzi
puch dmuchawców

Anna Plaskowska

Sława Sibiga

Zuzanna Truchlewska

poranek
jeden za drugim pękają
kwiaty piwonii

Krzysztof Macha

ślubne party ...
przy furtce pochyla się
biała róża

Małgorzata Bobak-Końcowa

im bliżej
tym ciszej
dzwonki polne

Ernest Wit

Ewa Moskalik

piknik na łące
jej skóra nasiąknięta
zapachem lata

Konrad Iwański

lekkie bagaże
od stacji do stacji
letni śpiew ptaków

Maciej Faliński

odwracam głowę
morska fala zalewa
zamek z piasku

Małgorzata Bobak-Końcowa

Oliwia Zarzycka

schyłek lata
klekot bocianów
w błękitach

Halina Ewa Olszewska

jej spojrzenie
ostatnie dni lata
znowu cieplejsze

Andrzej Dembończyk

bezhmurnie
okrąża drzewo
cień monarchy

Michał Nizgorski

nawłociowy puch
zaokrąglony księżyc
wstaje powoli

Urszula Marciniak

droga do domu
we mgle nawołują się
dzikie gęsi

Marta Chociłowska

mgła
rozwiewa ją z pól
chłodny wiatr

Małgorzata Wielgosz

jesienne morze
lekko faluje
melancholia

Ewa Moskalik

Krzysztof Macha

droga do domu
kluczy między drzewami
jesienny wiatr

Mariola Grabowska

jesienny deszcz
pod drzewem przytulona
para gołębi

Regina Olszówka

powrót do domu
w jesiennych kałużach
zarys kamienic

Daria Dziedzic

jesienna aura –
cichutko przygrywa
stary gramofon

Anna Tłałka

jesienny wiatr dodaje dziś do kawy szczyptę chili

Marta Chociłowska

Zuzanna Truchlewska

jesienny wiatr
jeszcze tyle zieleni
w porwanym liściu

Anna Plaskowska

zmiana pogody
na mojej białej głowie
zrudziałe liście

Irena Szewczyk

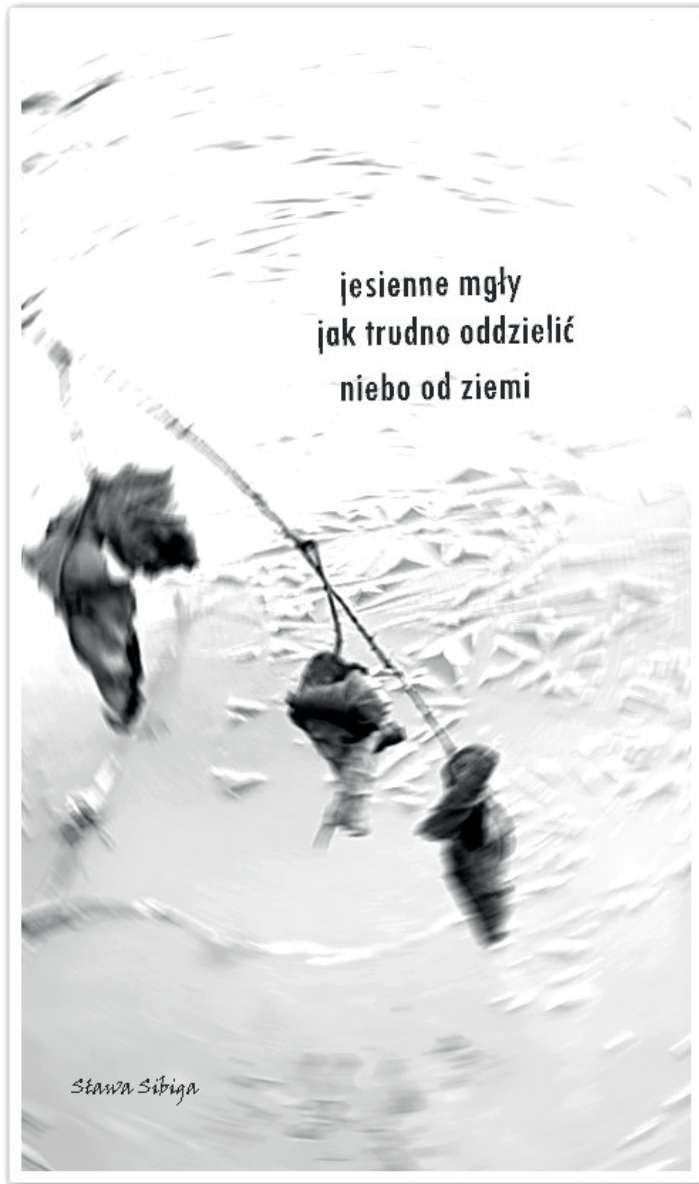
światłocienie
żółte chryzantemy
w porannej mgle

Ludwika Majewska

znowu dzień zmarłych
pies kolegi prowadzi
pod nowy adres

Tomasz Szymczak

Stawa Sibiga

liść za liściem
czy całkiem stracę z oczu
obraną drogę

Anna Plaskowska

ciepło domu
opadają liście
w herbacie

Michał Nizgorski

listopad
dynia w ogrodzie
została sama

Ludwika Majewska

jesienny zmierzch
gawron na gałęzi
traci kontrast

Rafał Zabratyński

opadłe liście
nakładają się na siebie
warstwy czasu

Ernest Wit

jesień przeprowia się przez rzekę ostatni prom

Marta Chociłowska

Krzysztof Macha

pierwszy śnieg
na ławce zakochanych
gawrony

Ludwika Majewska

śnieżna noc
w pustym parku zajęte
wszystkie ławki

Ewa Moskalik

kondukt żałobny
wszystkie ścieżki pogrzebała
śnieżna zawieja

Sława Sibiga

HAIKU REDAKTORÓW

rozstanie -
podzielone na pół
burzliwe niebo

Zuzanna Truchlewska

w gęstym sitowiu-
przycumowane do trzciny
mazurskie niebo

Zuzanna Truchlewska

księżyc tak nisko
nagle wszystko staje się
jasne...

Zuzanna Truchlewska

jesienny zmierzch –
wpadają w szum potoku
wszystkie myśli

Zuzanna Truchlewska

pokaz mody
widz łapie oddech
na widok wiosny

Robert Kania

ciepła jesień
przełądają się w fontannie
stare mewki

Krzysztof Kokot

halny –
poważna rozmowa
przerwana

Krzysztof Kokot

wrona na śniegu
powolny ruch pędzla
z pierwszym sumi-e

Małgorzata Formanowska

HAIBUN

Urszula Marciniak

Gorczyca

Zawsze na koniec sezonu sieje gorczycę. Lubi obserwować jak szybko kiełkują drobne nasiona, rozrastają się rośliny i pokrywają żółtymi kwiatami. To już dziesięć lat, odkąd została sama. Dziś spojrzała na swoje odbicie w lustrze i poprawiła włosy. Zamiast iść na strych po zeszłoroczne nasiona gorzycy, w kolorowej sukience wyruszyła do sklepu po łubin.

wczesne przymrozki
czy rozkwitną w wazonie
ścięte rośliny?

Jerzy Garus

Efekt motyla

Zgniotłem i rzuciłem puszkę po piwie do kosza. Celnie. Siedzący na krawędzi kosza motyl wzbił się w powietrze, a przechodząca obok mnie niespiesznie para nawet nie odwróciła głowy. To co z tym efektem motyla? Działa czy nie działa, no i gdzie? Może to miejsce dałoby się opisać jakimś równaniem, w którego skład wejdzie tensor metryczny, współczynnik zależny od czasu i gradient. Ładnie, zgrabnie i mądrze wyglądałoby to zapisane na tablicy. Tak ładnie, że mało kto by rozumiał, o co w tym wszystkim chodzi. No i gdzie ten efekt?

liść opada
na leśną ścieżkę
pęka lodowiec

Andrzej Dembończyk

Aktorka

Wokół ciche rozmowy, śmiechy, ktoś macha do znajomego, ktoś kaszle, ktoś pisze szybko smsa. Ona, siedzi przejęta i skupiona.

Wreszcie światła powoli gasną, cichnie gwar... już ciemno... kurtyna się rozsuwa. Aktorzy wkraczają na scenę. Taniec, śpiew, dialogi... świetna komedia. Widzowie doskonale się bawią, biją brawo, śmieją się. Ona... ociera łzy... nie ze śmiechu, nie... Na scenie debiutuje jej córka... jest z niej taka dumna.

koniec spektaklu
na białej bluzce plamy
po tuszu do rzęs

Anna Plaskowska

„Powrót”

Wracamy jak zwykle tą samą drogą.

Po wyjściu z przedszkola zatrzymujemy się przed przejściem dla pieszych. Po czerwonym jest zielone. Po zielonym znów czerwone. Powtarzam po raz kolejny. Syn trzyma mnie za rękę, czekając aż zmieni się światło.

Nie spieszymy się. Mijamy sklepy, bloki, domy, bramy wjazdowe. Za każdym razem Wiktorek, gdy przejeżdża samochód, okazuje wielkie zdziwienie. Na chwilę puszcza moją rękę i robi „pa pa”. Podobnie zachowuje się, gdy widzi ptaki przy fontannie. Gdy tylko unoszą skrzydła, mój syn żegna je, machając rękami i ustawiając usta w dziobek, jakby chciał im coś powiedzieć. W ten sposób już kilka razy udało mu się powiedzieć „ptak”, a raz nawet „wrona”.

Podczas tego spaceru milczy.

Ja mówię za nas dwoje. Nazywam wszystkie mijane obiekty, wskazuję szczegóły, uczę go kolorów, śpiewam krótkie piosenki.

Wiktorek słucha oraz obserwuje.

Czasem pociąga za klamkę i czeka aż powiem mu: „Zamknięte. Idziemy dalej. Pa pa”. Swoim zwyczajem macha wówczas ręką.

Odпочywamy na ławeczce przy placu zabaw. Wiktor pokazuje na swój plecak. W ten sposób prosi o wodę. Wypija kilka łyków. Uśmiecha się do mnie i podaje rękę. To znak, że możemy iść.

Przechodzimy przez parking przy PKP. Jest mnóstwo samochodów. Mój syn zatrzymuje się niemal przy każdym. Czasem bije brawo. Niekiedy składa sylaby w wyraz przypominający „bruma”.

Proponuję mu jeszcze przejście do pobliskiego lasu, jednak przecząco kręci głową. Od kilku miesięcy najwidoczniej unika drzew. Nie znam przyczyny tego stanu, ale nie upieram się przy swoim. Obserwuję go i cieszę się z każdego słowa, gestu, uśmiechu. Widzę, że robi postępy.

Jesteśmy już niemal pod blokiem. Jeszcze tylko jeden samochód zaparkowany przy wejściu oddziela nas od drzwi. Przyglądamy mu się uważnie. W tylnej szybie pożółkłe liście drzew. I słońce.

Odwracam się, aby sprawdzić, skąd pochodzi ten widok. To grab po drugiej stronie ulicy nabrał jesiennych kolorów. Odbija się w szybie samochodu. Za nim wciąż mocne słońce.

Uśmiecham się. Od czasu diagnozy bardzo rzadko się uśmiechałam.
Śmiejemy się razem i trzymając się za ręce wchodzimy do domu.

spektrum jesieni
jeszcze tyle kolorów
do odkrycia

TANKA

Henryk Czempiel

bezsenne noce
światło gwiazdy dociera
po miliardach lat
ta niegasnąca wiara
że w końcu mnie dostrzeżesz

żniwa rzepaku
dziewczę w żółtej sukience
tańczy na ściernisku
ona nie jest prawdziwa
jeśli ja jestem

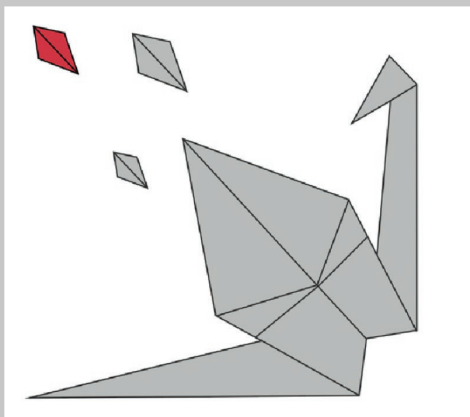
drzwi uchylone
błysk jaskrawej szminki
w półmroku sieni
więc się spodziewała
że przyniosę maki

Urszula Marciniak

kiście winogron
dojrzewa w nas ochota
na stare wino
choć to przecież dopiero
nasze pierwsze spotkanie

w styczniowy wieczór
znowu mnie rozkołysał
tamten polonez
i tak się kłaniam zdjęciom
w albumie ze szkolnych lat

otwarte okno
znów na kolana babci
trafił żółty liść
wczoraj czy lata temu
był tamten spacer w parku?

papierowy ż u r a w

Internetowy Magazyn
Polskiego Haiku
nr 1/2023 (6)

Wydawca: Polskie Stowarzyszenie Haiku

Szczegółowe informacje
dotyczące nadsyłania utworów:
<http://psh.org.pl/papierowy-zuraw/>

Redaktor naczelny:
Robert Kania
Sekretarz redakcji:
Małgorzata Formanowska
Zespół redakcyjny:
Krzysztof Kokot,
Zuzanna Truchlewska.
Projekt okładki, skład i tiamanie:
Agnieszka Herman

Małgorzata Bobak-Końcowa / 11, 13
Marta Chociłowska / 4, 16, 19, 23
Henryk Czempiel / 33
Andrzej Dembończyk / 3, 8, 15, 30
Daria Dziedzic / 18
Jerzy Garus / 29
Mariola Grabowska / 7, 18
Maciej Faliński / 13
Małgorzata Formanowska / 2, 27
Konrad Iwański / 13
Adam Kajzer / 6
Jolanta Kajzer / 3
Robert Kania / 27
Wiesław Karliński / 5
Krzysztof Kokot / 27
Artur Lewandowski / 8
Krzysztof Macha / 2, 11, 17, 24
Ludwika Majewska / 20, 22, 25
Urszula Marciniak / 15, 28, 34
Ewa Moskalik / 12, 16, 25
Michał Nizgorski / 15, 22
Halina Ewa Olszewska / 15
Regina Olszówka / 18
Anna Plaskowska / 8, 20, 22, 31
Sława Sibiga / 9, 21, 25
Irena Szewczyk / 20
Tomasz Szymczak / 20
Anna Tłałka / 18
Zuzanna Truchlewska / 10, 19, 26
Małgorzata Wielgosz / 16
Ernest Wit / 5, 7, 11, 23
Rafał Zabratyński / 4, 6, 7, 23
Oliwia Zarzycka / 14